

در سعادتده یکی پوسته خانه قارشوسنده
داثره مخصوصه در

عل اواره :

مستطابق

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

مسلكنزه موافق آثار جدیده مع المنوبیه قبول اولنوره
در ج ایدیلیمین آثار اعاده اولتاز

انظار :

مؤسسلری : اوالعلا زین العابدین -- ح. اشرف ادیب

در سعادتده	سنه لکی	القی ایلغی
ولایاتده	۶۵	۳۵
ممالک اجنبیه ده	۹۰	۵۰
	۹۰	۵۰ غروشدر

تاریخ تأسیسی :

۱۱ نموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

تیریلده دن مقوا بورو ایله کوندریلیبرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

در سعادتده پوسته ایله کوندریلیبرسه ولایات بدلی اخذ اولنوره

مُعَظَّمُ

مقرری : مناستری اسماعیل حق افندی
محرری : سیروزلی ح. اشرف ادیب

صوکر! [واذا حکمت بین الناس ان تحکموا بالعدل] بیوریور. یعنی ناس پندیده حکم ایتدی کک زمان عدالتله حکم ایدک. لکن شوامری جناب اللهدن قورقان ایفایدر. قورقایان عدالتله حکم ایدری؟ بونی اجرا وایفا ایدیه حکم حکومتدر اگر حکومتده خاتلرک الت ارتشاسی اولورسه، ابطال حقوقه واسطه قبلینرسه نه اولور او اهالی؟ امانتلی ادا ایدیه حکم احکام الهیهی عدالتله یوروتیه حکم بر قوت قاهره لازم. یالکز الله قورقوسیه ایش بیتیز، عالم دوزلمز. زبر اخوف الهی هر کسده بولماز. اونک ایچون قوی ایمان ایستر. ایمان اوجه کوکشمش اولمی که قابده الله قورقوسی یرلشسون. حدیث شریفده [ما یزع الله بالسلطان اکثر مما یزع باقرآن] وارد اولمشدر. معنای شریفی : جناب حق قرآن واسطه سیله دفع ایلدیکی منکراندن ده از یاده سلطانتک صواتیه دفع ایتکده در. حاصلی ناسک چوغی عذاب اخرویدر قورقورق دکل، مجازات دنیویه قورقوسیه فنا فی ترک ایدیه بیلیر. [ان الله نعماء یعظمکم به] الله تعالی سره نه کوزل وعظما ایدیه یور. بوکا تمسک ایتک حق کزده پک خیرلی در. دیاکز، آخر تکز بونکله معمور اوله جق. بودری الله ویریور. قرآنک خلافتیه حرکت ایتک که هوکرا عالمه عبرت اولورسکزه. عالمه عبرت اوله جفکزه عالمه عبرت ایلکز. [ان الله کان سمیماً بصیراً] الله حکم ایتدی کک زمان نصل حکم ایدرسکزه، اولنری ایشیدیر. «عدالتله می حکم ایدیه یورسکزه، خیانتک می ایدیه یورسکزه» اماناتی اهلنه ادا ایتدی کک می، ایتدی کک می؟ اولنری ده کورور.

«سمیع» حکمه راجع، «بصیر» ده تأدیه امانته عائددر. یعنی احوالکزی ایشیدیر، افعالکزی ده کورور.

شیدی بو وعظملری اللهدن قورقان طوتار. بن کورورم، ایشیدیرم. صوکر! جزای لایق کوسترم، یا خود مکافات ایدرم. هیچ برشی بنم دائرة سمع و بصر. مدن خارج قالمز. یا بدیفکزه خیرایسه مکافاتنی، شرایسه مجازاتی ویریور. فقط قرآنله متأثر اولوب اصلاح نفس ایدنلر پک ازر. الله تعالی فنا لک بر قسمی قرآنله دفع ایدر. الهی بیلن، بر عذاب اخروینک وجودینه اینان فنا لقه جرأت ایتیز. لکن سلطان قورقوسیه دفع ایلدیکی فنا لقر قرآنله دفع ایتدیکی فنا لقردن ده اچوقدر. سلطان دیک حکومت عادله، یعنی قوه اجرایه دیک در.

اللهدن قورقانلر محدوددر. انسانک طبیعتده وار فنا لقه میل. [الظلم من شیم النفوس فان تجد ذاعفة فلعلة لا یظلم] متنبی نک کلامی در بو. ظلمکارلق انسانک طبیعتده وار. مادام که انسانده نفس وار، شهوت وار، بر فرصت دوشوردیعی ظلم ایقاع ایدر. جزئی بر فرصت او کاجرات ویرر. بودائرة مظالم نصل بویه بیودی؟ فرصت بولدیجه بولدیله. بریکلرک غفلتی آرتدی. اولنرک شرنیدن خبردار اوله مدیلر. نهایت او حاله کلدی. بو بنیاد ظلمی ییقمق اویله قولای دکلدی. بویه کوکشمش، تسلسل ایتش که حیرت ا. نه بوراده، نه طشره لرده

طاقت قالمامشدی. بتون اهالی دهشتلر ایچنده ایدی. اویله بر حالده مهوت براقش. هرکس امیددی قطع ایتش. بوکون روم ایل، یارین اناتولی کیدیوردی. نهایت صره استانبوله کله جکدی. نه اولمشدی نزه؟ قوجه بر عثمانلی دولتی باطیوردی، شهرتی جهانی طولدوران، شان وشوکتی آفاق طوتان بردوات معظمه کرداب عدمه سور وکلنوردی. بو حاله نصل گرفتار اولمشز؟ اتحاددن، اتفاقدن اوزاقلاشدیجه دوشمشز. ایکی کیشی ابله حسبال ایدیه مزسک که. قوجه اندلس دولتی نصل باطدی؟ عیناً بویه. اولمشتلر، اوفتنلر هرکسی بر برندن صفوتدی. ایکی، اوچ میلیون اهالی واردی «قرطبه» شهرنده. اسپانیا قرالنه هپسی بردن کال ذلله تسلیم اولدیله. برطاقم وعدلرله اولنری الداتدی. هیچ کیسه ده حیت قالمش، اتفاق عوایدلش ایدی. امیر قاجیوردی. اهالی باشسز قالدی. سوز آیاغه دوشرسه، باش اولمازسه مشکل در. کلدی دشمن، باصیدردی. بتون ممالک اندلس معموره جهان ایکن، هر درلو صنایع و معارفه، هر درلو ترقیاته جلوه کاه ایکن عو اولوب کیتدی. بوکونکی مدنیتک بویه اساسی هپ اندلس ترقیاتی در. اونک آثار بویه بومدنیت وجوده کلدی. ایشته اوتفاقرلق اولنری بیتدی. حاکملری خائن حریف، کنددی ایچون تأمینات آلدی، دشمنه قاجدی. هر طرفه منافرت، هر طرفه فتنه وفساد. مملکت فتنه آتشلری ایچنده. قانلر، قتالر، داخلی اختلالر... نهایت دشمن کلدی، ضبط ایتدی.

بونلر بزه بیوک مثاللردر. بونلردن عبرت آلمالی یز. واقعا بوراسی دار مجازات دکلدر، فقط عبرت ایچون الله بوراده ده کوسترم. [لیذیقهم بعض الذی عملوا لعلهم یرجعون] بونلر هپ آری آری درس لر تشکیل ایدیه حکم — دنیا ده جزای اعمالک بر آزینی طاندره جغم. اصل عذاب آخرتده در. انسان پک زیاده بغی ایدرسه، ظلمه حدی آشه جق اولورسه، دین و دولتی مخاطره ده دوشورورسه البت دنیا ده ده فلاکتیه دوچار اولور. [بیدک الخیر] اللهدن بکلدن دائماً خیردر. واقعا بعضیلرینه بر مدت مساعده ایدر، فقط بعضاده تپه سی اوستی آثار. چوق دفعه ده ظالمملری بری برینه مسلط ایدر. [وکذلک نولی بعض الظالمین بعضاً بما کانوا یرکبون]. نظم جلیلی بوکا دأردر.

شیدی شوراده براز حسبال ایدیه لم: درسک ابتدالرنده اکلاتدق، کچنده ده سویلک: استعین بالله [والذین اذا اصابهم البغی هم یتصرون] قول کریمی دلالتیه انسان ایچون حقنی ایسته مک مشر و عدر. ظلمی دفع ایچون چاره آرامق عقلاً اولدینی قدر شرعاً ده مأذون فیه در. باق الله تعالی مؤمنلری ناصل ثنا ایدیه یور: ایشلرخی شوری ایله کورنلری مدح و ثنا بیودینی کبی، ظالمدن انتقام آلمغه ده مساعده بیورور. انتصار، انتقام در. فقط [وجزاء سیئة سیئة مثلاً] مصداقجه تجاوز ایتمه می. ضرر لاحق اولدینی قدر حقکی ایسته. مسکین اولما. کذلک آیت اخرا ده [وان عاقبتهم فمقابوا بمثل ما عوقبتهم به] بیورلشدر. او وقت سن، ظالم اولورسک. بر طوقات اورمشدی، سن ده بر طوقات اورمه ده مأذونسک. باشنی یاره مازسک. ده ایلری یه واریرسه ک طبیعی سن ظالم اولورسک. اومظلوم اولور. الله، انتقام آلمه ده مساعده ایدر، فقط بونکله برابر عفو ایتکده

اموال تماماً خزینہ کی مراد ہے۔ ادارہ حکومت برطاق خانہ قلمبندی۔
اموال میریہ، محلات وقفہ قاپانک الوندہ قالیردی۔

اوروپانک انظار حیرتی جلب ایدن معرفتی، ثروتی، بوتون ترقیات
ہپ فنون جدیدہ سایہ ساندہ در: قنالار آچارلر، یوللر یاپارلر،
قاپریقہ لر تاسیس ایدرلر، واپورلر ایشلہ دیرلر، شمد و فرلر انشالیدرلر۔
اوسایہ جہانہ حکم فرما اولورلر، اولر ملیونلرہ مالک۔ بز بر آیلق
ویرمک ایچون آلت اوست اولورلر، برقچ آہ قدر محوم محقق
ایدی، اولیہ دکلے؟ [الافلاس نتیجہ الاستقراض] دیرلر۔ استقراض،
استقراض نتیجہ البت افلاس۔ معتدل فائضہ ویرمورلر۔ یاریسی دہ
قومیسو بچیلقلہ اونہ کزک بریکنک الوندہ قالیور۔ استقراضک اونہ
برسی انجق خزینہ کیہ کیہ بیلیردی۔ بونلری شمدی تلافی لازم،
ایشلہ علمائو بویولہ نصیحت ایتلی۔ ذاتا اولندنہ بعضا بویولہ سوزلر
سویلدردم۔ لکن واضح بربول کوسترہ مزدردم۔ سورسہ کز عاجز قالیردم۔
چونکہ ایلرسی چیقماز سوقاق ایدی۔ بن نصل چالیشیم، نصل
تأمین سلامت ایدیم؟ نرہ آسایش واردی؟ ہیچ بریرہ سلامت
یوق کہ۔ چالیشمق ایچون اربانہ مراجعت ایدیلہ جک، لایحہ
آلندہ جق۔ بش اون کیشی بریرہ کلہ جک، مذاکرہ ایدہ جکلر۔
معاذہ، اوج کیشی بریرہ کلسون، فیزاندہ صولوغی آیلرلردی۔

طبیعی ایشلہ وعظ اٹاساندہ سوزلر طاغیلور، ہر شی لایقلہ
افادہ اولنہ ماز۔ ہراز راحتسرم۔ حالم دہ مساعد دکل۔ کلہ جک ہفتہ
بردسرمز دھاوار۔ سوکرا برایکی ہفتہ دیکلہ نہ جکم۔ ذاتا بر کتاب دہ
یازیورم، قانون اساسی یہ دائر۔ واحکام اساسیہ شریعتک نرہ لرندن آلمش،
براہین قطعیہ ایلہ اثبات ایدہ جکم۔ ایران مجتہد لری مشروطیتک
علیہندہ ایش۔ اوروپاہ یافرہ ایدرلر۔ ذاتا حریفلر استبداد طرفدار ی۔
شاہ فرقسنہ منسوب بر طاقم علما (۱) اولنر حکومت مطلقہ ایستلر۔
ایشلرینہ اولیہ کلیر۔ چونکہ تنہ لک آیشمشلر۔ اولنر شاہی مدافہ
ایتدجک شادہ ایستدیک کی اجرای ظلم ایدہ جک، اہالی خراجگذار
اولہ جق۔ بیچارہ ماتی صاغدن صولدن عوایدہ جکلر۔ شادہ بوکا
مقابل علمایہ بخششلر، احسانلر وبرہ جک۔۔۔ تام ایشلہ طرفینک
مقصدی حاصل اولور۔ بریدہ ملیونلرہ بیچارکان وارسون سورو۔
نسولر۔ اوعلمانک سوزلری کندیلرینک دکل ایش۔ ہپ شریعت نامہ
سویلرلریش، دین اولیہ دیورمش۔ «حاشا»: «ملیونلرہ انسانی مستبد
برحریفک اٹہ تسلیم ایتلی ایدرہ او ایستدیک کی اولنرہ تحکم ایتسون۔
آصسون، کسون۔ ہیچ کیسہ سس چیقارماسون۔ نیچون؟ چونکہ
شاہ او، پادشاہ او، نہ ایش او مجلسلر، اوپارلامنتولر، برملکتدہ
باش بر اولورمش۔ اسلامیت مشروطیتی قبول ایتزمش۔ زعمالنجہ
اسلامیت حکومت مطلقہ، حکومت مستبدہ در!۔۔۔ نرہ دہ
بویلہ دین کورولمش، ہی علمای کرام (۱) اسلامیت قدر مشروطیتی
ترویج ایدہ جک ہیچ بر دین، ہیچ بر قانون یوقدر۔ اولنرہ بونی بیلیر۔
فقط آہ منعت، مستکرہ، ملوث منعت۔ الک مقدس آدملری، الک عالم

ای برشی در۔ [فن عفی واصح فاجرہ علی اللہ] ہرکیم حقنی عفوایدرسہ،
نفسی اصلاح ایدرسہ آنک اجری جناب حقہ واجب اولور۔ چونکہ
عفو ایدنجہ اودہ توبہ کار اولور۔ اول وقت مکافاتنی اللہ ویر۔ ہر
کیم حقنی باغشلارسہ بیل کہ اللہ مکافاتنی قات قات ویرہ جک۔ [انہ
لا یحب الظالمین] بیلک کہ اللہ ظالملری ہیچ بروقت سومز، اولنرہ
یاردم ایتز۔ سن عفوایتسہ کدہ اللہ عفوایتز۔ جناب اللہک دہ حق وار۔
اللہک حقونہ تجاوز ایتدی۔ عموک حقنی اللہ آرایہ جق۔ بوجہ تلہ
جناب اللہ عفوایتز، ظالملرہ امہال ایدر، امہال بیورماز۔ بوجہ تلہ سن
عفوایتسہ کدہ مقبولہ کچر۔

سوکرا فخرالدین رازی دیور: علماک جاعتہ قارشی وظیفہ لری
وار، اہالی اولنرک سوزنی دیکار۔ نصل ترغیب ایدرلرسہ اہالی
اویولہ کیدر۔ اونک ایچون علما، اہالی بی تمصبات باطلہ سہ سوق
ایتمہ ملی۔ دینمک مساعد اولدیغی شلردہ حقیقتی سویلہ ملی۔

مثلا رعایای، بزمہ خوش کچنک ایستہن وطداشلری رنجیدہ
ایتمہ ملی بز۔ دین ومذہبک دنیایہ، حسن معاشرت ایفاسنہ ہیچ تعاق
یوقدر۔ آخرتدہ حاللری نہ اولورسہ اولسون۔ اولندن سکا نہ!
خصوصاً ہر شخصک عاقبت حالی نہ اولہ جق معلوم دکل۔

واقعا اللہ تعالیٰ حضرت لری بیورمش در: [لایستوی اصحاب النار واصحاب
الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون]۔ فقط بوعدم مساوات آخرتجدہ در۔ جنتہ
لایق اولانلر، جہنمہ لایق اولانلرہ مساوی اولماز۔ بیلنرندہ مساوات یوقدر۔
لکن همان بر انسان مسلمان اولدیغی مطلق جنتہ کیدہ جک دہ دینم۔ نہ کیم
برہودی، یا خود نصرانی یہ: — سن جہنمہ یانہ جقسک!۔۔۔ دیہ مزسک۔
اللہک مکرندن امین اولہ۔ عذابندن قورق۔ رجتندن امیدکی کسمہ۔ برانسان
«بن مطلقا جنتہ کیہ جکم» دیرسہ کفر لازم کلیر۔ چونکہ غیبہ دائر
حکم ویرمش اولور۔

بناء علیہ انصاف ایتمہ ملی، انسانہ لایق معاملہ ایلہ معاملہ ایتلی،
مادام برطور اقدہ یاشارز، حقوق ومنافعمری اللہ مساوی ایتمش۔
ہلہ سیاست بوتساوی واتفاق بوکون نہ قدر لازمدر! اگر ارمنیلرہ
وسائر خرسیتانلرہ متفق اولمایہ بیدق اوروپا طورزمیدی؟ ذرہ قدر
ادراکی اولان بونی کلار۔ اولنرہ کوزل کچینرسہ ک اوسایہ دہ قورنولورز۔
اولنرہ بمنون اولورلر، بزہ قارداشجہ معاملہ ایدرلر۔

اساساً آرمزہ اخوت وار: اخوت انسانہ، اخوت وطنیہ۔
اولنرہ انسان دکلے؟ آدمیتجہ، انسانیتجہ ارامزہ اشتراک وار۔
[یا ایہ الناس انا خلقناکم من ذکر واثی] بتون ناسہ خطاب ایدر:
«ہیکزی قارداش یاراتدم، بیورور، آدمدن، حوادن دنیایہ کلدیکز۔۔۔»
اخوت جنسیہ انکار قلمماز۔ مادام کہ بروطندہ بولونیورز، سلامتمز
اولنرک سلامتی، مضرتمز اولنرک مضرتی۔ بعض باطل سوزلرہ قابیلما ملی بز۔ اک
بیوک نعمتلرک بری بودر کہ جناب حق بزہ احسان بیوردی: اتحاد عثمانی!
سوکرا علما دہا نہ یا علی؟ اولیہ اعتقادلرہ سوق ایتلی کہ ہم دنیادہ،
ہم آخرتدہ ایشہ یاراسون۔ علوم ومعارفہ، صنایعہ اعتنا ایلہ، کمال جدیتلہ
صارملی بز۔ بونکلہ ضررلری تلافی ایدہ جک۔ مالیہ مزدہ افلاس درجہ سنہ
وارمش۔ بورج دیرسہ ک باشند یوقاری طاشمش۔ اودر جہیہ کلش کہ
دولتک بر آیلق ویرہ جک پارہ سی قلمماش۔ چونکہ تحصیل اولونان

انسان البت سلامتتی تأمین ایچون چاره دوشوننه چک دگلی ! فقط دییه چکسکز که دولت محو اولدقدن صوگرا ، ملت باطدقدن صوگرا سلامت نفس قاچپاره ایدر ؟ تماماً معذور اوله ماز . بوقدر تجربه لر اوزرینه اوخائلری ازاله ایتمی لازمدی . ندیه سکوت ایتدی ؟ ایشته فقیر بومباحثه دائره مقدمه ایله فصل ، فصل اوله رق قرق الی صحیفه دن عبارت برکتاب ان شاء الله نشرایده جکم . بوقدرله اکتفا ایدلم . ۴۸ نجی درسک صوکی

فاضل شهر برکت زاده اسماعیل حق بک

عیناً ورقه :

صراط مستقیم مؤسسلری بک افندیله :
محکمه قییز اعضای کرانندن برکت زاده اسماعیل حق بک افندی حضرتلری صراط مستقیم صحیفه زیت بخش اولان آثارعالیه و تدریقات حکیمانه لرله افکار امتی تنویر بیوردقلری کی قریب التشکل اولان مجلس مبعوثانجه ده آفتاب فضل و عرفان دها پروریلندن مستنیر اوله بیلک ایچون ناسزدلک لرینک وضمنه ، واقفت بیورملرینی آرزوی ملی شکندنه رجا و متصف اولدقلری علویت فطریه لرندن قبولی تبشیراتنه انتظار ایلرز منتخب ثانی ناسزدی ۲۵ تشرین اول ۳۲۴

غیری

صراط مستقیم

حضرت استاد نحریره طرفزدن دخی بوبولده مراجعت وقوع بولمشدی . حقوق مقدسه امتک محافظه سی ایچون کوندوز ایش بائنده ، کچه قلم النده چالیشمقدن بر آن خالی قالمیان حضرت استاد مفطور اولد . قلمی تواضع فاضلانله لرله محاطی بولدقلری مشاغلک هپ بو محافظه حقوق امنیه سننه معطوف بولندیغنی اشراپ وله الحمد مجلس مبعوثانده ایفای خدمت ایدیه چک افاضل امت موجود اولسنه مبنی تشتت آرایه سببیتک تعقیب اولونان مقصد علوییه توافق ایدیه میه چکنی واساساً منتخب ثانیلیکه انتخاب بیورلمش اولملری حسیله امر انتخابده لازمه اتحادی تأمیننه وتوجه ایدن وظیفه وکالتی بحق ایفایه چالیشمق . صو . رتبه بو مسئلهیه طوغرییدن طوغرییه خدمت و معاونتلری انضمام ایدیه چکنی بیان بیوردیلر . صاحب ورقه ایله شو آرزویه اشتراک ایدن ذوات سائرته نک بوبایدکی تحسینات و ظنپورانه لرلی نه درجه شایان شکران ایشه وجائب قدر دانینک ایفاسنه تعلق ایتک اعتبار یله ده اونسبتده جدیر تقدیردر «صراط مستقیم» کندی حصه سننه اصابت ایدن وظیفه تشکری ایفایه مسارعت ایدر و استاد محترمک آثار دایمانه لرلی افراد ملتیه ، مجالس دولته قیمتدار بر ظهیر و مشاور بولندیغنی و بنابرین او انوار ذکا و عرفاندن دائماً اقتباس حقایق اولونه چنی جهته مجلسده بالذات بولونماقدن محصل ضیاعی شو مساعی مشکوره تلافی ایدیه چکنندن مأیوسیته محل اولد . یغنی بیان ایلر . امین اوله لم که بو ملت بویله افاضله مظهر اولدجه غنه و کریمه تعالی هر زمان اقوام و ملل سائرته نک پیشوای عرفان و کمال لانی . خواجه اخلاق و معنویاتی اوله چق در . جناب حق عمر فاضلا . نه لرلی مزاد بیورسون .

ابوالاعلا

مطهر عامره

ذواتی دگه پستی به دوشورر . باقارسکز دنیا نیک برطرفنده برجهت تشکل ایدر حسن نیتله ایشه باشلار . زمان کچر ، برگون «منفعت» نازنین اندامی عرض ایدر ، جمعیت محور اصلیسندن چیقار ، اشدنی آدملرک آلت فسادی اولور ایشته بعض ایران علماسی ده بوقبلدنند . تبریزده ، طهرایده اومدرسدر ، اومؤسسات دینییه تأسیس اولنورکن مینم که پاک خیره واهانه بر مقصدله وجوده کلشدر . فقط شیمدی باقکز بوغلامیه ، علم دکل ، باقکز بو برقسم صاریقلیره . ال آلتدن شاهه طرفداراق ایدیه چکدره استبدادی محافظه ایدیه چکدر . صوگرا اوتانمده دن مشروطیت علمنده دین نامه یاغره لرده ده بولنیورلر . کویا کیسه برشی اکلامازمش . اونلرک دینک لرینه همان اوروپا اینانه چقمش . بولنر هپ سلطنت باطله فکرلری . بولنر هپ قرون وسطی یادکارلری . فقط حقسزده اولسدر ، دگلی یاغره ایدیورلر ، اونلرینه مقابله لازم . براهین قطعییه ایله اولنلری الزام ایتک بزه فرسدر . اونلک ایچون ایشته اوزون تدریقات اجرا ایدیورم . یاقنده انشاء الله (اسلامیت و مشروطیت) دیه بوتبعامی امته اتحاف ایدیه جکم . برملنک باشنده بر آدم بولنسون . اونی حالنه بر قلی . ایستدیکی کی او آدم تسلطن ایتسون . حکومت او دیمکی می ؟ اولی الامر اطاعتی شریعت تقیید ایدر : اگر اولی الامر سزی بولسز بر حرکتیه سوق ایدرسه ، اولیه بر ره ناصواب که صوکی وچو . و مه منتهی اولور ، سزی بر حفره ضلاله القا ایدر . بویله یاپارسه الله التجا ایدک . سننه باقک . چونکه نه بولده تأمین سلامت ممکن اولورسه هپ شریعت کوسترمشدر . امیر عدالت ایدرسه اطاعت اولنور . دائماً امانتی کوزتک . هر زمان عدالتله حکم ایدک ، بیورور . آند صوگرا اطاعتی امر ایدیور ؟ بوندزده : اجرای عدالت اتمزسه اطاعت ایتیک ، دیمک آکلاشیلمازی ! فقط اطاعت ایتیک ده نه یاپک ؟ مشورتله ایش کورک . خلیفه فی حالنه بر اقامیک . نظارت ایدک . تحت مراقبه آک . یینه مقامنده طورسون ، سلطنت ، خلافت ایتسون . لکن ملتله خلیفه آراهنه دیکنلر صوقایک ، صوقدورمه ییک ، ذاتا کتب کلاسیه ده مصرح اولدیغنی اوزره امام مخفی اوله ماز . شریعت بوکا مساعد دکل . امامتک بر شرطی ده میدانده اولمی . ملت ظالم لردن شکایت ایدیه چک . مرجع بواللی ، شکایتلرینی نظر اعتنایه لیدر ملی ! بو حاله ، ظالم امامک اطرافنی آیرسه ، اونی کندی لرینه بند ایدرسه وارانلی ، یوقلنی مساوی اولور . بلکه واردر ، دینلسی خطاعد اولنور . اونک ایچون شرائطنه رعایت لازم در . اوصورتله بحق خلیفه مسلمین اوله چق . کندی موجودیتنی احساس ایتدیره چک که بوسایه ده بتون اسلاملرک ارتباطی آرتسون . بوکا رعایتله علویت قازانه چق . کرچکنن پادشاه ذیشان اوله چق . ذاتا پادشاهمز کندیسی ده انقلابدن صوکره اولیه دیورلر : « بن حریتی شیمدی قازاندم » سلطان عبدالحمید حد ذاتنده . فطیندر . کار آگاهدر ، عاقلدر ، ذکامی بوتون جهانده مسلدر ، هر درلو معدله مستعددر . بزلر حسب الدیانه ذاتنه ، مقامنه حرمت ایتکه بورجلی بزه برکشی یالکز باشنه نه یاپار ؟ بیکرله جانی اطرافنی آلمش ایدی . اوها مندن اوها مه القا ایدرلر . کندیغنی قورقوتورلردی ، و همه دوشورلردی .